

ΙΣΤΟΡΙΑ

Π6ΠΜ, εκτός ενεργείας αεροσκάφη

F-84F «53-7230»

ΑΒ Αράξου, εκτός ενεργείας αεροσκάφη **ΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΤΗ ΛΗΘΗ ΣΤΗΝ 116ΠΜ**

Στο έκτο μέρος της σειράς άρθρων μας «Πολεμώντας τη λήθη», μετά την επίσκεψή μας στην 110ΠΜ (Π&Δ 366), την 111ΠΜ (Π&Δ 370) την 113ΠΜ (Π&Δ 374), την 112ΠΜ (Π&Δ 382) και την 117ΠΜ (Π&Δ 384), βρεθήκαμε στην -πολύ πλούσια για τους αεροπορικούς θησαυρούς της- Αεροπορική Βάση Αράξου και την 116 Πτέρυγα Μάχης.

Κείμενο Θέμης Βρανάς. Φωτογραφίες Δημήτρης Σιάλλος, Σωτήρης Καρτέρης και Θέμης Βρανάς

F-104G, «62-12307»

Ο Άραξος ή η 116 Σμνηναρχία Μάχης, όπως ήταν η ονομασία της μέχρι τον Απρίλιο του 1969, δέχθηκε τα πρώτα αεριωθούμενα τον Δεκέμβριο του 1962. Επρόκειτο για τα F-84F της 336ΜΔ/Β, τα οποία έμελλε να παραμείνουν εκεί μέχρι τα τέλη του 1966. Παράλληλα, η 336 Μοίρα Κρούσης, όπως είχε μετονομαστεί από το 1963, προσεγγίωσε στην 116ΣΜ τα πρώτα της F-104G, που είχε αρχίσει να παραλαμβάνει ήδη από το 1965 στην 114ΠΜ.

Τα Starfighter της 336Μ, και από το 1977 μέχρι το 1992 της 335Μ, έγιναν το σήμα κατατεθέν της Πτέρυγας μέχρι το 1993, όταν αντικαταστάθηκαν από τα A-7E και TA-7C Corsair II. Ανάμεσα στα νεοπαρήλθοντα αεροσκάφη υπήρχαν και βετεράνοι που, ενταγμένοι στο Αμερικανικό Ναυτικό (US Navy), έλαβαν μέρος σε πολεμικές συγκρούσεις από τον πόλεμο του Βιετνάμ (1967-1976) μέχρι και τον Πρώτο Πόλεμο του Κόλπου (1991)! Αναλυτικά στοιχεία για τη δράση τους με τα αμερικανικά χρώματα έχουν δημοσιευτεί στο «HAF Yearbook 2007/B» (εκδόσεις Special Projects), στο βιβλίο «A-7 Corsair, End of an era» (έκδοση 336Μ/2014) αλλά και στο αφιέρωμά μας (ΠΔΔ 339, Αύγουστος 2014).

Το 2002 ο Άραξος έγινε η μόνιμη βάση και των εναπομεινάντων A/TA-7H που μετακόμισαν από την 115ΠΜ, συγκεντρώνοντας έτσι στις εγκαταστάσεις του το σύνολο των ελληνικών «κουρσάρων». Όσο αξιοπιοστό κι αν ήταν το Corsair, είχε αρχίσει πια να γίνεται όλο και πιο δύσκολη η επιχειρησιακή του αξιοποίηση. Τόσο το κόστος συντήρησης όσο και η αναβάθμιση των απειλών στο σύγχρονο πεδίο μάχης κατέστησαν επιτακτική την αντικατάστασή του από έναν νέο, πιο ικανό τύπο αεροσκάφους. Αυτό δεν ήταν άλλο από το F-16 Block 52+ Adv., που έκανε την εμφάνισή του στην 116ΠΜ το 2009 και εντάχθηκε αρχικά στην 335Μ. Η μετάβαση από τον έναν τύπο στον άλλο ξεκίνησε με την απομείωση του αριθμού των A-7H, με περισσότερα από δέκα

T-33A, «58-0646»

A-7E, «159648»

F-104G, «63-12708»

A-7E, «160550»

αεροσκάφη να βγαίνουν εκτός ενεργείας το 2005.

Δυο χρόνια μετά, τον Νοέμβριο του 2007, το σύνολο των τελευταίων είκοσι πέντε A/TA-7H τίθεται και τυπικά εκτός ενεργείας. Οι τελευταίες τους πτήσεις είχαν γίνει τον Μάρτιο εκείνης της χρονιάς, με δεκαεννέα από αυτά (δεκαπέντε μονοθέσια και τέσσερα διθέσια) να προσγειώνονται στην 132ΣΜ στο Αγρίνιο για απόθεση. Την ίδια χρονιά σημειώνεται η πρώτη μαζική απομείωση των A-7E, με εννέα αεροσκάφη να τίθενται εκτός ενεργείας και

παράλληλα όλα τα επιχειρησιακά Corsair να συγκεντρώνονται στη δύναμη της 336Μ.

Τα επόμενα τέσσερα χρόνια ο αριθμός των επιχειρησιακών A-7C/TA-7C παραμένει ουσιαστικά σταθερός, ώσπου από το 2011 αρχίζει η αντίστροφη μέτρηση με 8 αεροσκάφη να αποσύρονται εκείνη τη

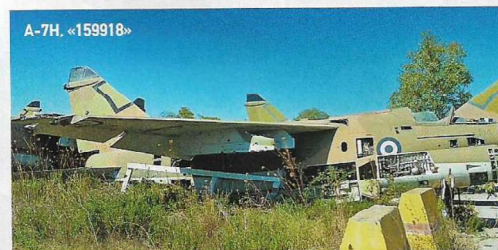
F-104G, «7097», «FG-303»

RF-104G, «6639»

A-7H, «159926»

A-7H, «159918»

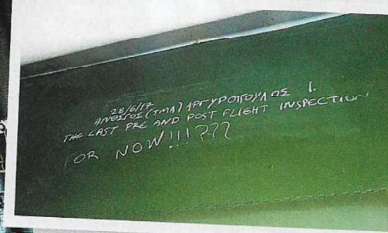
TA-7C, «156767»

A-7E Weapons System Trainer

TA-7C, «154477»

ΙΣΤΟΡΙΑ | Π6ΠΜ, εκτός ενεργείας αεροσκάφη

A-7H, «159952»

TF-104G, «5912»

A-7E, «160557»

F-104G, «63-13638»

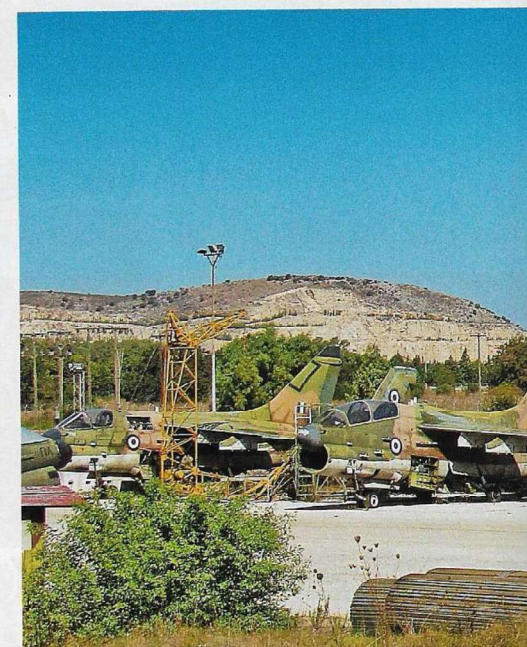
A-7E, «156805»

F-104G, «62-12314»

A-7E, «160556»

χρονιά, 8 το 2012, 4 το 2013 και 17 το 2014, έτος οριστικής απόσυρσης του τύπου.

Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι μέσα σε είκοσι δύο χρόνια αποσύρθηκαν οκτώ Άραξοι πάνω από 150 αεροσκάφη F-104 και A-7. Για να ανακουφιστεί η 116ΠΜ από αυτό το τεράστιο φορτίο την περίοδο 1992-1993, προσγειώθηκαν για απόθεση στην 132 Σμηναρχία Μάχης 56 F/TF/RF-104G. Η ίδια διαδικασία ακολούθηθηκε και το 2007 με τα προαναφερθέντα 19 A/TA-7H. Με δεδομένη αυτή την πρακτική θεωρήθηκε αναμενόμενη και η απόθεση, στην ίδια πάντα Μονάδα, αριθμού A-7E/TA-7C. Κάτι τέτοιο όμως δεν έγινε ποτέ και η συντριπτική πλειοψηφία τους παρέμεινε στην 116ΠΜ, πλην ελάχιστων εξαιρέσεων που μεταφέρθηκαν πετώντας για έκθεση σε άλλες Μονάδες της ΠΑ. Έτσι, βρίσκουμε στην 116ΠΜ 23 F/TF/RF-104G, 18 A-7H, 31 A-7E και 12 TA-7C.

Αρχίζοντας την περιήγησή μας στην Πτέρυγα από το Μνημείο Πεσόντων της 116ΠΜ, βρίσκουμε αριστερά και δεξιά του μνημείου σε στάση ανόδου το F-84F «53-7230» και το F-104G «62-12307». Το μνημείο κατασκευάστηκε το 1993 και είχε ως πρώτο του έκθεμα το F-104G «62-12307». Προέρχεται από την πρώτη παρτίδα Starfighter που παρέλαβε η ΕΒΑ το 1964 και είναι πολύ εύστοχη η επιλογή

TA-7C, «156787». Παρατηρήστε το στρακτίδιο LANA (Low Altitude Night Attack) και το ξεθωριασμένο tiger striped rudder!

TA-7C, «154489»

A-7E, «160866»

A-7E, «160543»

A-7E, «160865»

Φιάλες του συστήματος παροχής οξυγόνου.

του για έκθεση στο Μνημείο Πεσόντων. Το F-84F είναι το μοναδικό που βρίσκεται στην 116ΠΜ και εκπροσωπεί τον πρώτο τύπο που επιχείρησε από τον Άραξο. Βρισκόταν σε απόθεση στην 131ΣΜ στο Άκτιο μέχρι το 1997, ενώ τον Νοέμβριο του 1998 είχε ήδη μεταφερθεί στον Άραξο για να εκτεθεί στο Μνημείο Πεσόντων. Ο αριθμός σειράς της USAF που φέρει το συγκεκριμένο αεροσκάφος («53-7230») είναι ο τελευταίος που δόθηκε σε F-84F και το καθιστά σοβαρό υποψήφιο για τον τίτλο του τελευταίου αεροσκάφους του τύπου που κατασκευάστηκε! Δυστυχώς, δεν έχουμε διαθέσιμη μια λίστα παραγωγής των F-84F ώστε να επιβεβαιώσουμε την παραπάνω υπόθεση! Δίπλη τους βρίσκονται σε έκθεση το T-33A «58-0646» και το A-7E «159648». Το T-33A ανήκε στη 222ΜΕΕ της 115ΠΜ και προσγειώθηκε στην 116ΠΜ στις 7/7/1998, για να ενταχθεί στη συλλογή της Πτέρυγας και να εκτεθεί λίγα χρόνια αργότερα στο Μνημείο Πεσόντων. Το A-7E αποσύρθηκε τον Μάιο του 2014 και παρουσιάστηκε με τον ιδιαίτερο διάκοσμο που φέρει στην τελική απόσυρση των A-7 στις 17/10/2014. Δεν πέταξε ποτέ με αυτά τα χρώματα, τα οποία δεν παραπέμπουν σε κανέναν είδους επετιειακή βαφή ούτε αντιπροσωπεύουν τη χαρακτηριστική παραλληλογόνη τύπου Βιεννάμ που έφεραν τα Corsair κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας τους.

Στην Πτέρυγα βρίσκονται σε έκθεση αρκετά ακόμα αεροσκάφη Starfighter και Corsair, μοιρασμένα κατά κύριο λόγο στις εγκαταστάσεις των δύο Μοιρών, της 335 και της 336.

Στην 335Μ συναντούμε το F-104G «63-12708» «Τίγρης» και το A-7E «160550», ενώ στην 336Μ το A-7H «159926» και το TA-7C «156767». Στον χώρο της 336 Μοίρας εκτίθεται και το F-104G «7097», το οποίο τον Νοέμβριο του 1993 βρισκόταν σε έκθεση στην Κάτω Αχαΐα. Τουλάχιστον, από τον Αύγουστο του 1995 επέστρεψε στην 116ΠΜ για να βαφεί αρχικά με γαλιανόλευκα χρώματα και μία κεφαλή αετού. Σήμερα φέρει ως μόνο διακριτικό το ψευδές buzz number FG-303, παραπέμποντας ευθέως στο F-104G «62-12303» της πρώτης

παρτίδας F-104G που παρέλαβε η Αεροπορία μας. Η ειρωνεία είναι πως το αυθεντικό «62-12303» σώζεται στην 116ΠΜ, αλλά βρίσκεται σε πολύ άσχημη κατάσταση.

Στην 116ΠΜ έχει αναφερθεί σε έκθεση και το A-7E «158021», αλλά δεν καταφέραμε να το εντοπίσουμε. Παρά το γεγονός αυτό, θεωρούμε ότι βρίσκεται ακόμη στην 116ΠΜ και γι' αυτό τον λόγο το περιλαμβάνουμε στον κατάλογο αεροσκαφών της Πτέρυγας.

Μέσα σε καταφύγιο βρίσκεται σε άψογη εξωτερική κατάσταση το TA-7C «154477», ένα από τα δύο τελευταία επιχειρησιακά Corsair. Τον Ιούλιο του 2014 μαζί με το επετειακό A-7E ΟΛΥΜΠΟΣ συμμετείχε στο Royal International Air Tattoo 2014. Αυτό που τράβηξε άμεσα την προσή μας ήταν η αναγραφή με κιμωλία στη δεξιά πλευρά της ατράκτου «28/6/17 ΑΝΘΣΓΟΣ (TMA) ΑΡΙ ΥΡΟΥΙΟΥΛΟΣ Ι. THE LAST PRE AND POST FLIGHT INSPECTION... FOR NOW!!!!??». Αυτή η αναγραφή μάς κάνει να σκεφτούμε άμεσα την τεράστια αίσθηση που θα μπορούσε να προκαλέσει η 116ΠΜ, αν σε κάποια Πορτή της Αεροπορίας μπορούσε να προγραμματιστεί να εκκινήσει ο κινητήρας του «154477» μηροστά στο πλήθος, που αναμφισβήτητα θα μαζευτεί, ίσως ακόμα και να τροχοδρομήσει στην διάδρομο! Είναι δεδομένο ότι μια τέτοια ανακοίνωση θα προκαλέσει τεράστιο ενδιαφέρον και μεγάλη κοσμοσυρροή στον Άραξο,

ίσως μάλιστα όχι μόνο από την Ελλάδα! Πέραν αυτού, θα μπορούσε να δημιουργήσει μια τάση διατήρησης της «Ζώσας Ιστορίας» στις Πτέρυγες της ΠΑ, αποδίδοντας διηνεκικά στο μέλλον καρπούς όπως ένα F-4E Phantom ή και ένα T-2E Buckeye σε κατάσταση εκκίνησης κινητήρων

RF-104G, «6665»

F-104G, «64-17788»

A-7E, «159639»

ΙΣΤΟΡΙΑ | 116ΠΜ, εκτός ενεργείας αεροσκάφη

και τροχοδρόμησης για χρόνια μετά την οριστική απόσυρση των τύπων από την ΠΑ.

Το τελευταίο ιστορικό αεροσκάφος στον Άραξο είναι το **RF-104G «6639»**, που μεταφέρθηκε από το Αεροπορικό Φυλάκιο Αγρινίου τον Οκτώβριο του 2015 και βρίσκεται αποθηκευμένο σε ένα υπόστεγο μαζί με ένα πιλοτήριο A-7 που λειτουργούσε ως εκπαιδευτικό βοηθήμα (A-7E Weapons System Trainer). Μαζί με το Starfighter η 116ΠΜ παρέλα-

βε και ένα σπάνιο πλήρον ζευγάρι ακροπτερυγικών δεξαμενών, οι οποίες αφαιρέθηκαν από το μόνο F-104G που είναι στο Αγρίνιο και τις έφερε ακόμη, το «7433», και το οποίο βρίσκεται έξω από την εγκαταλειμμένη οικία του διοικητή της Μονάδας.

Όλα τα υπόλοιπα F/TF/RF-104G βρίσκονται σε κακή κατάσταση συγκρατημένα και ξεχασμένα σε μια γωνιά του Αεροδρομίου. Κανένα τους δεν φαίνεται να έχει την παραμικρή ελπίδα για ένα μέλλον διαφορετικό από αυτό του ανακυκλώσιμου μετάλλου... Εδώ και τουλάχιστον μία εικοσαετία ήταν όλα τους αφημένα πάνω σε χωμάτινη επιφάνεια με το σύστημα προσγείωσης των περισσότερων σε άθλια κατάσταση. Έτσι, κάθε τους μετακίνηση για αποδέσμευση πολύτιμου χώρου γινόταν βίαια, οδηγώντας σε ακόμη μεγαλύτερη καταστροφή τους.

Όσον αφορά στα A-7, αυτό που εξ αρχής εντυπωσιάζει είναι ο τεράστιος αριθμός τους, που φέρνει άμεσα στη μνήμη σκηνές από την Αεροπορική Βάση της USAF Davis-Monthan (309th AMARG, πρώην AMARC) στην Αριζόνα. Δεκάδες αεροπλάνα σε σειρές το ένα δίπλα στο άλλο, σε διάφορα επίπεδα διάλυσης, κυριαρχούν στον χώρο και δίνουν μια εικόνα του πόσο αξιόλογη και υπολογισίμη ήταν η δύναμη βομβαρδισμού βαθιάς διείσδυσης της ΠΑ τις δεκαετίες του 80, του 90 και του 2000.

Ανάμεσα στα αεροσκάφη ξεχωρίσαμε το **A-7H «159918»**, που παρουσίασε βλάβη και εγκαταλείφθηκε επιτυχώς από τον χειριστή του στις 26/11/2003 τριμαρισμένο τόσο καλά ώστε προσγειώθηκε με την κοιλιά, άθικτο εξωτερικά λίγο έξω από την 117ΠΜ, το **A-7H «159952»**, το οποίο το 2010 βρισκόταν σε έκθεση στην κεντρική πύλη της 116ΠΜ και έχει πλέον μετακινηθεί στον ίδιο χώρο με τα υπόλοιπα Corsair σε απόθεση, και το «**160557»**, το πρώτο A-7E που έκανε επιθεώρηση IRAN στην ΕΑΒ τον Απρίλιο του 1996 και βάφτηκε με παραλλήλα πανομοιότυπη με αυτήν των A/TA-7H.

Με την ευκαιρία της καταγραφής των εκτός ενεργείας αεροσκαφών

στην 116ΠΜ θα θέλαμε να διορθώσουμε ένα λάθος που δημοσιεύθηκε στο βιβλίο του υπογράφοντα *ΠΟΛΕΜΟΝΤΑΣ ΤΗ ΛΗΘΗ, Τα εκτός ενεργείας αεροσκάφη της ΠΑ 2010-2011* από τις εκδόσεις «Special Projects».

Συγκεκριμένα, το 2010 είχαμε υποθέσει πως μια άτρακτος A-7 που βρισκόταν σε δυσπρόσιτο σημείο ανήκει στο TA-7C «154379», το οποίο είχε ατύχημα κατά την αναγκαστική προσγείωσή του στην 132ΣΜ στις 14/7/1998. Έναν χρόνο μετά, τον Ιούλιο του 1999, μεταφέρθηκε στην 116ΠΜ και έκτοτε δεν υπάρχουν θεάσεις ή αναφορές για την τύχη του. Με τη μετακίνηση των αεροσκαφών μετά το 2010 η πρόσβαση στην άτρακτο έγινε πολύ εύκολη και αποδείχτηκε ότι ανήκει στο A-7E «156805». Το συγκεκριμένο A-7E δεν πέταξε ποτέ με τα ελληνικά χρώματα. Η άτρακτός του ήλθε από την EAB στην 116ΠΜ είτε για προσπορισμό ανταλλακτικών είτε ως εκπαιδευτικό βοήθημα.

Κλείνοντας την αναφορά μας στα εκτός ενεργείας αεροσκάφη της 116ΠΜ πρέπει να σημειώσουμε ότι τα ήδη υπάρχοντα σε έκθεση ιστορικά αεροσκάφη δείχνουν μια πολύ αντιπροσωπευτική εικόνα του παρελθόντος της. Αν η Πτέρυγα θελήσει να εμπλουτίσει ακόμη περισσότερο τη συλλογή της και κυρίως τον χώρο του Μνημείου Πεσόντων, το Αεροπορικό Φυλάκιο Αγρινίου είναι ανά πάσα στιγμή έτοιμο να επιστρέψει στην κοιτίδα τους αεροσκάφη όπως TF-104G, TA-7H και A-7H, όλα τους σε πολύ καλή εξωτερική κατάσταση. Μάλιστα τα TA-7H είναι από την αρχή της απόθεσής τους μέχρι σήμερα στεγασμένα σε shelter, γεγονός που τα καθιστά άμεσα προς έκθεση δίχως καμία ιδιαίτερη ανάγκη βαφής ή συντήρησης. **ΠΒΘ**

Ατρακτίδιο ανεφοδιασμού εν πτήξει LANA και στο βάθος βλήμα Bullpur.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ 116ΠΜ

LTV A-7E Corsair II	154477	62-12306
156805 (USN)	154489	62-12307
157502	154507	62-12310
158021	156738	62-12311
158824	156750	62-12314
159274	156767	62-12315
159639	156768	63-12708
159645	156787	63-12712
159648	156790	63-12713
159658	156795	63-12722
159975	LTV A-7H Corsair II	63-13638
159980	159667	63-13639
159999	159914	64-17787
160002	159916	64-17788
160537	159918 ατύχημα 26/11/2003	Lockheed RF-104G Starfighter
160541	159925	6639
160543	159926	6665
160550	159927	Lockheed TF-104G Starfighter
160552	159929	5717
160556	159931	5912
160557	159932	Republic F-84F Thunderstreak
160566	159933	53-7230
160710	159936	Lockheed T-33A
160716	159938	Shooting Star
160717	159947	58-0646
160728	159948	
160736	159952	
160862	159957	
160864	159959	
160865	Lockheed F-104G Starfighter	
160866	6697	
160867 ατύχημα 20/9/2006	7097	
LTV TA-7C Corsair II	7153	
154404	7155	
154424	62-12303	

Το ρεπορτάζ αφορά την περίοδο 2017-2018 αλλά πληθώρα ύλης καθυστέρησε την δημοσίευσή του σε αντίστοιχο χρονικό διάστημα. Έτσι ίσως έχουν υπάρξει κάποιες αλλαγές με μετακινήσεις αεροσκαφών τις οποίες θα προσπαθήσουμε να επισημάνουμε σε επόμενη αναφορά μας.